

-מפרוטוקול זה הוסרו פרטים האסורים בפרסום, בהתאם לכלל 15 לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), תשמ"ד-1984-

פרוטוקול

מישיבת הוועדה לבחירת שופטים

שהתקיימה ביום ג' בכסלו התשפ"ד (16 בנובמבר 2023)

נוכחים:

השר יריב לוין, סגן ראש הממשלה ושר המשפטים, יושב ראש הוועדה
כבוד השופט עוזי פוגלמן, מ"מ נשיא בית המשפט העליון
חברת הכנסת אורית סטרוק, שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות
כבוד השופט יצחק עמית, בית המשפט העליון
כבוד השופטת דפנה ברק ארז, בית המשפט העליון
חברת הכנסת קארין אלהרר, כנסת ישראל
חבר הכנסת יצחק קרויזר, כנסת ישראל
עורכת הדין אילנה סקר, לשכת עורכי הדין
עורך הדין מוחמד נעאמנה, לשכת עורכי הדין
כב' השופט מיכאל שפיצר, מנהל בתי המשפט
כב' השופט צחי עוזיאל, נשיא בתי משפט השלום מחוז תל אביב (מנהל בתי המשפט הנכנס)
גב' שרון בר-דור, סמנכ"לית חטיבת השופטים והרשמים
גב' מירב לרדו, מנהלת תחום מיון ובחירת שופטים

על סדר יום

1. בחירת הרכבי ועדות המשנה של הוועדה לבחירת שופטים.
2. תכיפות התכנסות ועדות המשנה.
3. קביעת כללים לסדרי עבודת הוועדה.

השר לוין: ברוכים הבאים וברכות לחברי הוועדה הוותיקים ולחברים החדשים, שעבורנו זו הישיבה הראשונה וכמובן ברכות גדולות לכבוד השופט עוזיאל, שנמצא איתנו פה בתהליך החפיפה.

ידועה עמדתי בקשר לאיך הוועדה צריכה לפעול. מרגע שאנו נמצאים במצב בו אנו נמצאים, וברור שזו לא העת לעשות שינויים שהם לא בהסכמה רחבה ואפשריים, המטרה שלי היא לעשות כל מאמץ כדי שהוועדה תפעל ותצליח למלא את החוסרים שישנם ולעשות תהליכי מינוי רבים ככל הניתן.

אומר גם שצריך להביא בחשבון, דיברנו על זה, שאנחנו בעת קיצוצים. אני כבר רואה את זה מתגלגל לפתחנו במשרד המשפטים ותקנים ריקים זה דבר שקל מאוד לקצץ ויש לכולנו רצון שדבר זה לא יקרה או שיקרה במינימום האפשרי ולעשות מאמץ כדי לקדם את הדברים ולהביא תוצאות, כמובן לא על חשבון איכות המינויים.

אני גם חושב שבאמת, כלל הציבור מצפה מאיתנו לפעול פה ברוח טובה ולנסות להגיע להסכמות רחבות בדרך של אחדות. אני מוכרח לומר שהייתי היום בבוקר בבסיס בדרום, בנקודת יציאה של חיילים לכניסה לעזה, ואני חושב שברור שאני רוצה שלא יהיו ויכוחים סביב מה שאנו אחראים לו. גם אתמול בערב הייתי בניחום אבלים אצל משפחה שכולה, והאבא, בלי שידע שיש לנו היום ישיבה, המסר שלו היה הרצון לראות אחדות ורוח טובה והסכמות. זה חשוב. וגם אוסיף שנצליח לתת ביטוי לציבורים רחבים ולאוכלוסיות רחבות שיתכנסו לתוך מסגרת הזו.

לכן, אני רוצה לא להגיע פה להצבעות ולכל מיני דברים שיפתחו במחלוקות קשות, וגם במסגרת הנושאים שנמצאים היום על סדר היום יש דברים שאני רוצה להעלות, ואין לי כוונה לייצר עימות, אני לא אתעקש וזה לא נכון לכפות כאן הצבעות כדי לייצר תמונה. בקונטקסט הזה אני באמת רוצה, ככל האפשר, שהדברים גם ייראו ונתייחס אליהם ברמה הכי טובה שאפשר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: אני רוצה לברך, לא פחות מאשר ברכת "שהחיינו". אני חושב שמדינת ישראל מחכה לשופטים וזכאית לשופטים. מהרשימה שהכינו שרון אנו רואים שיש הרבה חוסרים. אני בטוח שאנו בשעת רצון, בשעת אחדות, בשעת משבר לאומי שצריך להוליך אותנו לעבודה ברוח טובה והסכמות על בסיס מקצועי. אני בטוח שכולנו נרתם. דפוסי העבודה שלנו מוכרים ומקצועיים ואני בטוח שנמשיך בדפוסים אלה. כולנו גם נשנס מותניים, והדברים יצריכו הירתמות של כולנו ובפרט של חברי ועדות המשנה שיצטרכו לשבת על המדוכה ולהכין את התשתית.

אני מאחל לכולנו ולכל עם ישראל בהצלחה רבה באירוע המתמשך שאנו נמצאים בפתחו.

השר לוי: הנושא הראשון, בחירת הרכבי ועדות המשנה.

שרון בר דור: אציג את ההרכב המוצע.

בהתכנסות הוועדה הראשונה נבחרים חברי ועדות המשנה שפועלות בשם הוועדה. ההרכבים המוצעים הם: השופטת ברק ארז עם ח"כ קרויזר ועו"ד סקר והשופט עמית עם ח"כ אלהרר ועו"ד נעמאנה.

השרה סטרוק: אני מסכימה לברכת "שהחיינו", עם כל התהליך שהמדינה עוברת עכשיו ואני מברכת את כולנו שנצליח בע"ה.

ישבתי היום להדרכה אצל מנהל בתי המשפט ושמעתי בעיקר את שרון בסקירה חשובה ומסודרת והבנתי שהעבודה של ועדת המשנה היא הבסיס הכי חשוב לכל. גם הבנתי שאנו בחסר גדול, לא רק של תקנים של שופטים שלא מונו אליהם אלא גם של המאגר, מה שהובן שבעצם ישנם הרבה מאוד מועמדים שתקועים בפקק שלפני המאגר ואם לא נמלא את המאגר אז לא תהיה לנו אפשרות לבחור את השופטים הנאמנים והראויים למען כל החברה הישראלית.

אני רוצה לבקש את שתי ועדות המשנה ליידע אותי על ההתכנסות, כי חשוב לי להיות נוכחת וללמוד. זה שלב מאוד משמעותי בהיכרות שלי עם השופטים, כי בסופו של דבר אצטרך גם לבחור.

עו"ד סקר : יש שתי קבוצות מועמדים לוועדות המשנה. ישנם כאלה שכבר עברו את מרכז ההערכה ולכן אני סבורה שצריך לכנס ולהביא את עניינם כבר בשבוע הבא, ואנו צריכים למלא את המאגר.

ישנם מועמדים מ-2019 שטרם ראו ועדת משנה, זה לגבי קביעת ועדות המשנה. דבר נוסף שאני מבקשת הוא, שכבר ההרכב הזה יושב, ושמעתי מכבוד השר דברים כנים והתרשמתי מרצון וכוונה אמיתית בשעה קשה זו. אני מבקשת מכל הרכב ועדת הבחירה שיושב פה לקבוע מועד, שנצא עם מועד ברור לוועדת הבחירה. דבר נוסף, אני סבורה שבעת הזאת מינוי נשיא קבוע לבית המשפט העליון הוא דבר חשוב מאין כמותו, להסדרת היציבות של המערכת.

גב' בר דור : אפשר להצביע על הרכבי הוועדות?

הצבעה:

9 - בעד

החלטה:

הרכבי ועדות המשנה אושרו פה אחד.

גב' בר דור : הרכבי הוועדות הם קבועים והחברים אינם מתחלפים בהם. לעיתים, ברגע האחרון, יש חבר שנבצר ממנו להגיע, ולכן אני מבקשת להכניס החלטה של "חבר מחליף חבר". במידה שנבצר מחבר ועדת משנה להשתתף, מסיבה מסוימת, נוכל לפנות לחבר המקביל בוועדת המשנה, בבקשה למלא את מקומו באותה ישיבה.

החלטה:

כאשר נבצר מחבר ועדת משנה להשתתף בישיבה מסוימת, תוכל מזכירות הוועדה לפנות אל חבר הוועדה החבר בהרכב ועדת המשנה המקביל, בבקשה למלא את מקומו באותה ישיבה (שופט בשופט, ח"כ בח"כ, נציג לשכה בנציג לשכה).

השר לוי: התכנסות וועדות המשנה, כמו שאילנה אמרה, יש בעיה שהמאגר לא מספיק מעובה, חלק מהשמות נמצאים הרבה זמן במאגר ובצד השני של העניין יש המון אנשים שהגישו מועמדות, חלקם לפני שנים ובעצם טרם ניתנת להם הזדמנות, ולכן צריך לעשות מאמץ לכנס את הוועדות בדחיפות מאוד גדולה, זה קריטי. בסוף אנחנו לא רוצים למלא את הכל על בסיס מאגר שיש בו פחות או יותר מספר אנשים זהה למספר התקנים ולכן ככל שהמאגר יהיה גדול יותר נוכל להתקדם בקצב המינימלי בצורה יותר גדולה ולא נמצא במצב שבו ימונו רק אנשים שנמצאים בעת במאגר.

יכול להיות שגם צריך לעשות ניתוח בהיבט של חוסרים. אם אנחנו רוצים מינוי כלשהו לבית משפט ונדרש אדם בעל רקע בתחום מסוים כזה או אחר, יכול להיות שנצטרך לייצר תיעדוף, שאגב, בגדול עדיף להימנע ממנו כמובן והיתרון הוא של מי שהגיש קודם נבדק קודם, אבל בגלל צרכי המערכת אולי יהיה יותר נכון לעשות את זה.

גב' בר דור: כבר התחלנו לעשות זאת ונדייק את זה עכשיו.

ובקשר לדברים של אילנה, אנו מנסים להתאים את התמהיל הדיון בוועדות המשנה לתקנים ולמלא את המאגר בהתאם לחוסרים.

השר לוי: ועדות המשנה יידרשו למאמץ גדול, בעיקר עורכי הדין. חברי הכנסת מצבם טיפה יותר טוב בנסיבות האלה לצערנו, אבל זה יצריך מאמץ גדול ואני מקווה שתצליחו להרים פרויקט גדול זה.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: כבר היינו במקום הזה. המודל שהציעה חטיבת השופטים, הוא ועדה כל שבוע, מבחינת הרכבי ועדות המשנה, כל שבועיים ועדה. היינו בסיטואציה שבה ישבנו כל שבועיים בוועדת משנה. זה תובעני מאוד, זה לא רק הישיבה אלא גם ההכנה, אבל עשינו את זה. כולנו מקבלים על עצמנו את המתווה הזה. אחד הדברים שהשר רצה לדבר עליהם זה מספר מועמדים, אבקש להציג את הישיבות המתוכננות וכמה מועמדים אפשר להציג בישיבה.

גב' בר דור: התבקשנו להציע מועדים להתכנסות ועדות בחירה. השר אמר שהוא לא רוצה ועדות שידונו ב-80 מינויים אלא ביקש לפצל אותם. האפשרות היא לפצל ועדה ולשמוע אותה בכמה ישיבות עוקבות. כדי לעמוד בכל האתגרים שבכינוס מספר ישיבות של הוועדה, אנו מציעים כי הוועדה הראשונה תהיה ב-21.2.24, והפרסום ברשומות שלה יהיה ב-7.1.24.

זו תהיה ועדה לערכאות של מחוזי, שלום ועבודה. חשבנו שנכון להתחיל באזורי הפריפריות. שהוועדה תדון בתקני צפון, חיפה ודרום. הוועדה הבאה תהיה לתל אביב ומרכז. ישנם הרבה מאוד תקנים ולכן אנחנו מחלקים את הדיונים.

השרה סטרוק: אבקש הערכה, שכן אמרת שנכון לעכשיו יש בסך הכל 53 תקנים, שהמאגר הוא די ריק, ויש 199 מועמדים שתקועים בין מרכז ההערכה לוועדת המשנה. אמרתם שעל פי רוב בערך שליש מהם עוברים למאגר, לקבל עוד 30 מועדים, זה עדיין מאגר קטן.

גב' בר דור: ישנם 99 מועמדים שהשתתפו מרכז הערכה וממתינים לוועדת משנה. המשמעות היא להכניס כ- 30 מועמדים למאגר, זאת בנוסף על 50 המועמדים החדשים שכבר יש במאגר וכמובן יש עוד מועמדים טובים שנמצאים בו.

השופטת ברק ארז: אם יוכנסו עוד 50 תהיה תחרות אמיתית.

השרה סטרוק: האם הציבור צריך שופט שנבחר מתוך הרשימה הזאת?

ח"כ אלהרר: אלה אנשים שכבר עברו ריאיון.

השופטת ברק ארז: במקביל להכנה לישיבה הזאת ועדות המשנה תמשכנה לפעול וילכו עוד מועמדים למרכזי ההערכה. נמשיך להכניס עוד אנשים.

גב' בר דור: גם לקראת התכנסות הראשונה יכנסו עוד מועמדים.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: מי שנמצא במאגר כבר עבר הערכות.

השרה סטרוק: לא נעים לי להגיד, אבל יש שופטים שעברו את הכל ואני לא הייתי ממנה אותם. בסוף צריך שתהיה רשימה.

עו"ד סקר: מעט שבמעט של השופטים. יש הרבה מאוד שופטים טובים. אנחנו האנשים בוועדת הבחירה ולא יכולים לראות כל דבר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: אומר שכשאני התמניתי לבית משפט זה, בשנת 2000 ואני מסתכל על השופטים שממונים היום למחוזי אני רואה שעשינו כברת דרך. כמי ששותף להליכי הסינון שמתקיימים עכשיו, מי שעבר ועדת משנה ומרכז הערכה ואחר כך חזר לוועדת משנה, שהחליטה לכלול אותו במאגר ואז הוועדה בחרה אותו – זה בסיס נתונים מאוד רחב. יש מעט מודלים שיכולים להתחרות במודל שלנו. תוכלי לחזות בזה במו עיניך.

אם מישהו לא ייראה לך מתאים נוכל לדבר על זה. כשתראי בעיניים אני בטוח שתשתכנעי גם.

השרה סטרוק : מה המספר או היחס בין הכמות שאתה רוצה שתהיה ברשימה לבין מספר המועמדים שצריך?

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אני לא חושב שזה אי פעם עמד על הפרק. אנחנו לא מחפשים פרופורציה בין מספר מועמדים למספר תקנים.

עו"ד סקר : כשלא היו מועמדים ראויים לא בחרנו.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אחרי הוועדה האחרונה נשאר תקנים ריקים לא מאוישים בהם של משפחה, ויש מחסור גדול בתחום המשפחה. זה תחום שהוא בנפשנו. שופטי משפחה מתמודדים עם שיימינג בלתי אפשרי, וזה גם מאוד מקשה, ולמרות הקושי והעומס המאוד גדול יש היום תקנים לא מאוישים, כי אנחנו רוצים את המועמדים הטובים ביותר.

השר לוי : אני רוצה להציע, ואני מדבר בזהירות כי לא ישבתי קודם ואני לא יודע איך זה מתנהל. אני ראיתי שנעשתה עבודה קשה מאוד כדי לנסות ולמפות את התקנים ולהציע איזו שהיא הצעה, ואני מוכרח לעבור על זה ואני בטוח שיש בזה הרבה חשיבה והיגיון. אבל, גם מבחינת תקינות ההליך ולא פחות מבחינת נראות ההליך, כמי שצפה מהצד, אירוע של בחירת כ-60 שופטים לא היה צריך להיעשות, גם אם הבחירה העצמה היתה מקצועית.

עו"ד סקר : זה לא נכון. עברנו חודש וחצי עבודה קשה, כולל עם הפוליטיקאים.

השר לוי : אמרתי שגם אם הדבר נעשה בצורה מאוד מקצועית, איך שזה נראה – אני לא חושב שזה טוב, ולכן אני גם חושב שדבר זה רלוונטי. כאשר אתה עושה פרסום ברשימה ארוכה ובסוף זה לא יקרה בישיבה אחת, לא נעשה את זה. אני חושב שצריך לעשות חשיבה, ייקח לנו עוד יומיים-שלושה, נפרוט את הדבר הזה ונייצר מספר הרבה יותר גדול של ישיבות.

חה"כ אלהרר : יש היצע וביקוש. אני מבינה שלא צריך להיות מבחר, אבל אם אנחנו יודעים שכל מועמד נבחן במסרקות ברזל למה למנוע את זה?

השר לוי : אני לא יודע להגיד כמה אנשים אפשר למנות בישיבה, אבל אם צריך למנות 45 אנשים אני מעדיף לקבוע שלוש ישיבות בהפרש של ימים ספורים ביניהם, שכל התהליך יהיה מסודר.

עו"ד סקר : אני בן אדם שלא מתראיין, אבל בשביל הזיכרון הארגוני, והשרה סטרוק נראית לי אדם של אמת – אנחנו עסקנו באותה הוועדה במשך חודשים רבים. כל חברי הוועדה, וגם החדשים עכשיו, אנחנו יושבים עם חברי הכנסת, עם השרים, בוודאי שעם שר המשפטים, עם הצוות של בית המשפט העליון, אנחנו מקדישים בערך חודש וחצי רק לשבת על מועמדים וללמוד אותם יחד ולנהל שיח ואם השרה לא מסכימה למועמד זה או אחר, אנחנו בוררים כי אנו רוצים שתהיה הסכמה. אתה לא בא לוועדה ואומר שם של מועמד ומנהלים שיח על אותו שם. ההכנה היא גם קבלת עמדות הנשיאים. יש הרבה מאוד עבודה בעניין. השפיץ של העניין זה להצביע, אבל אנחנו עושים המון עבודה. אני, כולל גם עם השרה רגב, שעות, וכולל כמובן השר, זה הרי ברור.

השופטת ברק-ארז : האם זה אבסורדי לקיים בישיבה אחת הצבעה על כמה עשרות מועמדים? אם אנחנו במשימה לאומית של למלא את התקנים, אפשר לקבוע בבוקר, לעשות הפסקה באמצע, ואם הישיבה מתמשכת על פני שעות ומקדישים זמן לכל מועמד – אז אין בעיה.

השר לוי : בסוף, אם אנחנו נשב אפילו עשר שעות כדי לדון ב-70 תקנים אז יצא מצב שמילאנו 7 תקנים בשעה, זאת אומרת ישבנו 8 דקות על תקן שיש לו 3-4 מועמדים וזה לא נכון. במינוי ה-69 אני לא אוכל להתרכז. אני לא יודע לעשות את זה. זה לא הגיוני ולכן אני אומר שנכון לעשות זה, למפות בדיוק את התקנים אל מול המאגר, יכולים לעשות ברמה המיידית ואז נקבע ישיבות. אם נראה שזה הולך יותר טוב תמיד נוכל לחבר שתי ישיבות ולעשות בסוף אחת.

גב' בר דור : מספר התקנים ידוע לנו, ומהניסיון שלנו שנים אחורה, הוועדה בוחרת בין 35 ל-45 תקנים וזה בסדר לוועדה נורמלית בת שלוש שעות. כשנעצנו את התאריך הזה בדקנו גם אפשרות לקבוע ישיבות נוספות יומיים אחרי.

השר לוי : אני מבין את הרצון לקבוע עכשיו ישיבה. אין ויכוח לקבוע את הישיבה הראשונה בתאריך הזה. אנחנו עדיין לא יודעים כמה ישיבות צריך.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אנחנו לא יכולים לצאת מפה היום בלי שיש לנו מפת דרכים.

השר לוי : אני מסכים לקבוע ישיבה ב-21. אם רוצים לקבוע קביעה עקרונית שתהיה ישיבה אני מסכים.

גב' בר דור : אפשר להזיז את התאריך הראשון ל-20.2.24. התאריך השני הוא ה-25.2.24.

השר לוי: אני רוצה לדעת למה זה מכניס אותי מבחינת סד הזמנים.

גב' בר דור: 25.2.23 הוא מועד דיון לבחירת שופטי עליון. כאמור מחוזי ושלוש ב- 20.2.24

השר לוי: בחירת נשיא לעליון זה אירוע נפרד.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: ישיבת שופטי עליון, אם אנחנו בוחרים שופטים לעליון....

השר לוי: אני לא יודע אם אנחנו בוחרים שופטים לעליון. אני לא יודע. אני לא רוצה להתחייב לשום דבר. אני לא מתנגד לזה ואני לא בהכרח חושב שאחד קשור לשני.

עו"ד נעאמנה: אני מציע לקבוע ישיבה של הוועדה הזאת לתקופה מאוד קצרה.

חה"כ אלהרר: אנחנו בעיכוב של עשרה חודשים. הוועדה היתה אמורה להתכנס ולא התכנסה.

השר לוי: זה לא נכון.

חה"כ אלהרר: הוועדה התכנסה באיחור, יש תקנים לא מאוישים, אין ויכוח. קיבלת גם תקנים מהאוצר ואם לא נאייש אותם, זה עלול לקרות שייקחו וכדי שזה לא יקרה אני סבורה, גם אל מול האוצר, שצריך להראות רצינות כדי לאייש את התקנים הללו, ולכן אני כן מציעה לקבוע לפחות שתי ישיבות קדימה.

השר לוי: אני מסכים. אני מוכן גם שלוש. בינינו, היכולת לקבוע מהיום לאפרייל במציאות החיים בה אנו נמצאים, אני לא יודע מה עלול לקרות בדרך. אנחנו צריכים להבין מול מה אנחנו עומדים. אני רוצה להגיע למצב שבסוף אפרייל נמלא את הכל, זה ברור. אני רק אומר שנעשה את זה בשכל, כי בסוף אנחנו תלויים בוועדות המשנה ובהרבה מאוד גורמים.

חה"כ אלהרר: כולם ישנסו מותניים כי כולם מבינים את גודל העניין, המצוקה פה גדולה.

עו"ד נעאמנה: אני מציע לקבוע את המועדים.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: אמרתי מהן הוועדות שאני מבקש. כל מה שאנחנו מעלים היום וכל ההכנה ששרון עשתה היה בהמשך לשיחות המקדימות ביננו.

השר לוי: הסוגיה של מינוי שופטים לבית המשפט העליון עמדה בליבת המחלוקות ערב המלחמה. אני חושב שכאשר אנחנו אומרים שאנחנו מצליחים להגיע להבנות בשיחות לא פורמליות, זה יהיה טוב ואז נקבע מועד. אם נכריז עכשיו על מועד למינוי, אני חושב שזה יקשה עלינו מאוד, כי אז התהליך הזה הוא בחוץ והופך לעניין של ויכוח פומבי ענקי ובסוף נגיע לישיבה הזאת ושם צריך שבעה קולות אז לא נצליח להגיע לשבעה קולות והתמונה שתתקבל היא שגם בעת הזאת לא מגיעים לשום דבר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: איך אפשר למנות שופטים לעליון בלי נשיא?

השר לוי: אפשר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: בשביל להבין אני רוצה להציג את המודל: האם אפשר להבין שאם נגיע להסכמה בעניין שופטי עליון זה גם תהיה הצבעה על נשיא העליון?

השר לוי: יש שני מצבים: שמסכימים או לא מסכימים. בהחלט בסוף זו תמונה כוללת. אני מניח שאתה תבוא ותאמר, אולי אני טועה – אנחנו יכולים להסכים על זה רק בהנחה שתאמר שאנחנו ממנים גם נשיא לבית המשפט העליון בהסכמה, ויכול להיות שתנאי להסכמה של חלק מהיושבים כאן לקשור בין שני הדברים, אבל אני לא רואה טעם לומר זאת. יכול להיות שנסכים למשהו. אני לא רוצה לכבול את עצמנו מראש.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: מבחינתנו אי אפשר לבחור שופטים לעליון בלי לבחור נשיא.

עו"ד סקר: הכל דורש גם פרסום. אני מתחברת לדברים של השופט פוגלמן, שצריך לקבוע שני מועדים, שבראשון צריך לפרסם 45 יום ואת המועד השני לקבוע לבחירת נשיא ושופטי עליון. אם לא נגיע להצבעה של שבעה שופטים לא נגיע.

השר לוי: אני לא קובע מועד לבחירת נשיא. מינוי שופט עליון מחייב שבעה, הסכמה רחבה.

עו"ד סקר: זה סוג של לשים את העניין הזה בצד. חלק מהצורך וצורך השעה, במיוחד בעת הזאת ובמצב בו אנו נמצאים זה כן לבחור נשיא לבית המשפט העליון. יביא כל אחד מחברי הוועדה מועמד שהוא סבור, וכמובן שיש פרסום. אם נגיע להסכמה – מעולה. אני סבורה שצריך בהחלט להגדיר את נושא הישיבה. בחשתי ובחשתי בחוק וכחברת ועדה אני יכולה להציע שבסדר היום של הוועדה שנקבעה ל-25.2 הנושא יהיה בחירת נשיא לבית המשפט העליון ובהמשך הצבעה לשאר התקנים.

השר לוי: אל תכפי עלינו. אנחנו התכנסנו היום לישיבה ראשונה, אנחנו רוצים להתקדם ולחפש זמן בלי למקד את כל הרעש התקשורתי. אנשים יתווכחו מי יהיה נשיא העליון, זה לא נכון לעשות זאת. אני לא אוכל להיות חלק מדבר כזה. זה לא נדרש בעת הזאת ויעיד הנשיא שאני באתי אליו מיוזמתי ולא הפוך, אבל אני לא במקום שלא רוצה למנות ולא רוצה לפתור את הבעיה כולה, על כל המכלול, אבל אני גם אומר שיש פערים שאי אפשר להסתיר והם פערים גדולים מאוד כרגע. אנחנו לא בפערים קטנים. יש פער מאוד גדול. אז לומר עכשיו שנכפה עכשיו את הדבר הזה, נגיע בדיוק למקום ההפוך.

השרה סטרוק: אני רוצה להגיד משהו מעומק ליבי – אנחנו בשעה מאוד מאוד מיוחדת במדינה שלנו. לי אישית יש עכשיו, ברגע זה שמונה ילדים בחזית ואני לא לבד בעניין הזה. לכולנו יש בני משפחה שמסכנים את החיים שלהם במודע למען המדינה. הם עושים את זה כתף אל כתף, דתיים ואנטי דתיים, ימין ושמאל ונלחמים באחדות מאוד גדולה. כל עתיד המדינה תלוי באחדות הזאת שלהם וברוח הזו שלהם. כי אם נלך רק לפי הנתונים האובייקטיביים וכולנו יודעים היטב שאנחנו יושבים עכשיו בחדר ממוזג וזה תלוי בהם והם עושים את זה באחדות מאוד גדולה. ואין אחדות – הימנים נשארים ימניים, הדתיים נשארים דתיים וכו', ובכל זאת חיים ביחד כי הם מחפשים את המשותף. אני עכשיו לא עומדת בראש חוצות ואומרת את כל דעותיי, כי אני חושבת על החיילים שחושבים בדיוק הפוך ממני, שכל מה שאני מאמינה בו זה מבחינתם הדבר הכי הפוך והם ממש מוסרים עכשיו את נפשם למעני כרגע. כל בוקר אנחנו פותחים את הרדיו ושומעים עוד שניים-שלושה שמות.

אני קוראת את עצמי לסדר מראשית המלחמה ודורשת מעצמי הרבה מאוד איפוק. אנחנו יושבים סביב השולחן הזה ונקראים לזה ביתר שאת. יושבים פה אנשים שהם רחוקים מאוד בדעותיהם והסוגיה שרצה עכשיו על השולחן, אם יהיה מינוי לנשיא העליון, היא אחת מהמחלוקות שקורעת אותנו כמה חודשים. אנחנו צריכים לנשום עמוק ולא להגיע להתנגשות ובטח לא כזו שתצא לתקשורת ותגיע לאוזניים של החיילים האלה שכעת מסכנים את חייהם. אני בטוחה שברגע הנתון הזה המחלוקת הזאת עדיין לא התחלנו לגשר עליה, כפי שאני בטוחה שגם שר המשפטים רוצה וגם הנשיא וכולנו רוצים להגיע לשלב שנוכל לגשר על זה. אנחנו לא שם עכשיו. הדבר האחרון שנותר לנו לעשות זה שתצא מכאן החוצה מחלוקת. זה אסור לנו לעשות. זה פשוט טעות איומה שפוגעת לא פחות מאשר בביטחון המדינה.

חה"כ אלהרר: שמחתי מאוד שהשר קבע את הישיבה. בית המשפט העליון זקוק לנשיא וזה בסדר שתביא מועמדים אחרים. אני באופן אישי מאמינה בשיטת הסניוריטי, אבל נשיא צריך להיבחר. אפשר להעמיד עוד מועמדים וזה בסדר גמור. הנשיא צריך להיבחר.

השר לוי: זה בליבת מחלוקת ענקית.

חה"כ אלהרר : אני אומרת שלדעתי לא זה הלב. אם אתה רוצה להביא מועמדים שונים זה בסדר גמור להביא ולדון בהם, אבל למנות את הנשיא. אדוני השר אתה אמרת שכרגע לא תביא שום רפורמה.

השר לוי : נכון. אני לא חושב שצריך לעסוק בזה. אולי נצטרך להגיע להסכמה שתאפשר לפרוץ את העניין הזה ואולי אצליח לשכנע אותך. אנחנו צריכים לשבת ולדבר ולא לשבור לאף אחד את הידיים, כי לקבוע מועד למנות נשיא בלי הסכמות על כלום זה דבר שאני לא מסכים.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אני כמובן ער לכל האילוצים של השר ואני רוצה להתחבר לכל מה שכולם אמרנו פה, צריך לחבר בין כולם. אני ער לאילוצים של השר, ולכן מלכתחילה גם כשביקשנו משרון להרכיב מתווה להציג לפני הוועדה לא דיברנו על ישיבה בודדת לבחירת נשיא לעליון.

השר לוי : אני אומר שהמהלך הזה צריך להיעשות בהסכמה, ואני חושב שצריך להיות אינטרס עליון שכולם סביב השולחן הזה, שמי שלא ייבחר לנשיא העליון יהיה אדם שכולם סמכו עליו את ידם ולא אדם שייבחר בדרך שנויה במחלוקת ברגע שהחיילים שלנו נמצאים בחזית. זה לא נכון והרסני. לו הייתי בעמדה קטגורית הייתי מבין אם היו אומרים, אבל אנחנו לא שם, ואמרתי את זה הרבה לפני המלחמה, ולכן צריך לשבת ולהסכים, לא לבוא ולכפות ולא לכפות תאריך ולא לייצר תוצאה שאני לא אדע לחיות איתה.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : בכל זאת אני רוצה לדבר גם על פרקטיקות קיימות. השר מציע שמראש נחליט, עוד לפני ישיבת הוועדה ובלי שיש פרסומים ובלי שום דבר על זהות שופטי העליון ואז אולי אפשר יהיה גם להסכים על נשיא. אני רוצה לשתף איך תהליכים כאלה עובדים. הנושא של מינוי שופטים לבית המשפט העליון תמיד היה שנוי במחלוקת, מינוי שופטים לשלום ולמחוזי נתפס יותר מקצועי וגרעיני ומינוי שופטי עליון נתפס תמיד בהיבטים רחבים וציבוריים ותמיד היה במחלוקות. משנת 2007, שאז נדרשים שבעה מתוך תשעה, דינמיקה זו חזרה. בשנת 2009 אני נבחרתי בוועדה בראשות השר נאמן אחרי שיג ושיח וסיפרתי אז, שהסיכוי מראש לבחירה היה בעיניי אפס, וההערכה היתה לפני הישיבה שלא יקרה שום דבר ובסוף זה הגיע להצבעה.

הישיבה הזאת יכולה להתכנס רק אחרי שיש פרסום ברשומות, יש מועמדים, השופטים, השר וחברי הכנסת מציעים מועמדים ואז יש פלטפורמה לדיון ואפשר להגיע להסכמות על בסיס משהו שפורסם. אני לא מכיר דבר שאומר שקודם נבחר ואז נעשה את הפרסומים. אני מדבר על העבר ומבקש להקיש ממנו על העתיד.

באשר לצורך להסכמה רחבה למינוי לבית המשפט העליון – מקובל עלי. אמרתי שנשקול בכובד ראש כל דבר שהשר יביא לפנינו, אבל אנחנו לא יכולים להתעלם מהתהליך ואם לא נייצר תהליך לא נגיע לדיון מסוג כזה ולא נגיע להסכמה. אני לא רוצה להגיע למצב שבו נכפה על השר משהו. אני רוצה להגיע למצב שמייצר פלטפורמה, ואני מכיר את זה משנת 2009, ולכך הדברים מכוונים, לא חלילה לכפיה.

כולנו רוצים לנסות להגיע להסכמה רחבה. אנחנו רוצים להוציא את העגלה מהבוץ ולספק שירות למדינת ישראל. אנחנו נכנסים עכשיו לתקופה מורכבת וסיפרתי לשר שבבית המשפט העליון מציעים לשמוע את כל התיקים ועורכי הדין במילואים או שמזמינים לדיון שאינו נכלל בצו ויש צורך בהסכמת הצדדים ואז עורך דין אומר שהוא לא יכול לבוא לדיון כיוון שיש לו בן משפחה חטוף... אלו כמובן סיבות לגיטימיות, אבל דחיית שמיעת תיקים יוצרת עומס נוסף על כל העומס הקיים של בתי המשפט. יש לי אמונה שלמה שנצא במלחמה הזאת עם ידינו על העליונה.

השרה סטרק: זה תלוי באנשים שיושבים בחדר הזה. איזה רוח הם מעבירים ללוחמים.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: התהליך הזה ייקח זמן וככל שהזמן יתמשך הלחץ על המערכת יגבר ולכן אני מסכים שבעדיפות ראשונה יהיו מינויים לשלום ולמחוזי. בתי משפט אלה הם הקטגוריה הראשונה. אני רוצה להגיד לשרה שהדבר הראשון שעשיתי עם כניסתי לתפקיד היה לנסוע לבתי המשפט בדרום, אתה עובר באשקלון שהיתה אז עיר רפאים והתיקים שהובאו לפני שופטי המשפחה היו אפטרופסות על ילדים שההורים שלהם נהרגו באירוע או שאיבת זרע. דברים כאלה, לא עלינו.

אז לכן אני אומר שאנחנו רואים אותם בראש ובראשונה ולכן אני מצטרף לשר, אנחנו קובעים ישיבה ראשונה אבל רוצים לייצר סדר יום להמשך.

השופטת ברק-ארז: אני רוצה לחזור להצעה של שרון, מתוך המקצועיות של המערכת – לסמן שלושה מועדים שמהווים סימני דרך חשובים: שתי ועדות של שלום מחוזי, כולל משפחה ועבודה, וועדה לעליון כציון דרך. כמו שאמר מ"מ הנשיא, כדי להתחיל לייצר תהליך, כי כשיש תהליך זה מייצר הסכמות. אז אפשר להסכים לתאריכים האלה, אפשר להסכים לחלוקה של ועדה לערכאות דיוניות וועדה לעליון, ואז אנחנו יכולים להתחיל בשיח ולהכין ועדות אלה.

אני גם רוצה לומר, איך שאני רואה את הדברים. צריך להבין שהעיקרון הזה לא מוביל לתוצאה מסוימת אחת, כי הושמעה כאן הטענה שאם אנחנו נדבר, זאת אומר כדוגמה, אם יקבעו מועד לדיון בבחירת נשיא לבית המשפט העליון אז זה מוצג כיצירת מחלוקת. אבל אפשר לראות זאת, שגם אלה שסבורים שאי קביעה תאריך לדבר הזה וחוסר האפשרות לתת למערכת כולה את התנאים כדי לשרת את האוכלוסייה בישראל, ההימנעות מלעשות זאת אף היא שנויה במחלוקת. כל החלטה יש בה יסוד של מחלוקת. זה לא שבכיוון אחד נהיה

בדרך האחדות ובדרך אחת לא. המציאות היא יותר מורכבת. העיקרון הוא מוסכם והמסקנות פחות ברורות. אנחנו רוצים כרגע לצאת עם תאריכים, משום שמאוד חשוב שנוכל להתחיל בעבודה.

חה"כ קרויזר : כמובן שכולם שותפים לדברי השרה ולתחושות. הגעתי מהחזית ובסוף הדיון אני חוזר לחזית. אי אפשר להתעלם מכל החלטה שתתקבל או שלא תתקבל, אבל השיח, העיסוק בוועדה לבחירת שופטים הוא לא נעלם מהשיח אצל החיילים בחזית וגם לא בעורף. בסוף אנחנו מדברים על הכרזה. מה יהיה רשום בפרסום לציבור. האם בישיבה שמדברים על נושא העליון, לציין אם כן ידון על נשיא או לא.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : זה טעון פרסום ברשומות. הפרסום הוא פר בית משפט ופר ערכאה ופר מחוז. אין פרסום כללי על שופטים. למשל אומרים שיש שבעה תקנים לבית המשפט המחוזי נצרת – נוף הגליל.

השר לוי : בית המשפט באופן פיזי יושב בנוף הגליל ושאלו למה בית המשפט לא נקרא נוף הגליל. לא עלה בדעתי להוריד את השם נצרת.

השופטת ברק ארז : באמת הרזולוציה הופכת יותר קונקרטית ככל שמתקרב המועד. אין מניעה שהיום למשל נגיד שקבענו תאריך לבית המשפט העליון בלי להיכנס לרזולוציות, וככל שיגיעו המועדים הסטטוטוריים לפרסום לא תהיה ברירה אלא לומר על מה אנו מדברים. יש אפשרות לעשות את זה בדירוג מסוים.

השר לוי : אני שם את הדברים על השולחן : צריך לקבוע תאריכים, חלק מזה דרוש טכנית וחלק להגיע להסכמות, ואם רוצים להגיד שרוצים לקבוע נשיא לעליון זה מייצר מחלוקת ענקית. כי כשמפרסמים את הדבר הזה מיד אנשים מתחילים לדון בו. אני יכול להגיד שפה אנחנו חייבים הסכמה כדי שיהיה תאריך טכני וננסה להתגלגל על העניין, אבל זה לא המצב עם הנשיא. אנחנו יכולים להגיד שלא נלך לבחור בלי שנגיע להסכמה יותר רחבה. אני סומך עליכם שאם תגידו שכך אנחנו מסכמים סביב השולחן, אני לא אומר שלא יהיה נשיא.

אני אומר חד משמעית, והרי יכולתי להמשיך להתנהל, להגיש תצהיר, לנהל הליך בבית המשפט ולקבוע מועד הכי רחוק ואני לא חושב שזה נכון ולכן באתי מיוזמתי והיה היגיון רב במה שח"כ אלהרר אמרה לי, נתחיל לעבוד.

אמרתי שאני מתחייב לכנס ישיבה. שנית, נקבתי גם במועד מאוד קרוב, תוך שבועיים, אני לא רוצה לשחק. אני בא בכוונות נקיות. גם קבעתי את הישיבה תוך פחות מ- 15 יום. אני גם עכשיו אומר – אני רוצה שוועדות המשנה תעבודנה כמה שיותר מהר ואני מוכן לקבוע תאריך הכי קרוב שאפשר כדי שנוכל באמת להתקדם עם המינויים. יכול להיות שבמקום שתיים

יהיו ארבע ישיבות בגלל הנראות וכו'. יכול להיות שכולנו נסכים שפרסנו את זה קצת. במקום שיש חילוקי דעות אמיתיים, ואני לא חושב שאי אפשר להגיע לגישור, אבל אני לא מוכן להיות, וגם לא הוגן, לנסות לשים אותי במקום שבו ייאמר לי שייקבעו תאריך איתי או בלעדיי ואם אסכים ואם לא. זה לא יכול להיות לא בעת רגילה ובטח לא בעת הזאת. אם באמת נקבע ונסכם שאנחנו קובעים תאריך לבית המשפט העליון – ללא סוגיית הנשיא – אני מוכן, אבל אני חושב שזו טעות בראיה הציבורית וזה יכניס אותנו לסחרור ויקשה עלינו. אני מוכן לזה, ואז אם נראה שאנו בסופו של פתרון נשים גם את הדבר הזה, לא נמנע אותו, אבל אני לא יכול להיות במקום שבו אני יוצא עכשיו לציבור ואומר שיש תאריך עכשיו לנשיא לעליון, אני לא אהיה ולא יכול להיות שם ואני חושב שזה גם לא נכון.

עו"ד סקר : אתה רוצה לשים את הדברים על השולחן, ואני חוזרת לדברי השרה סטרוק שריגשו אותי, שאם השר רוצה כן להראות אחדות אז אפשר לומר שאנחנו קובעים מועד ולעשות הכל בהסכמה. אני תשע שנים בוועדה והדברים נעשים כל הזמן בהסכמה.

השר לוי : את רוצה לשים את הדבר הכי מסובך עכשיו ולנעול אותו. זה לא הולך עכשיו. אני אומר שנשיא בית המשפט העליון בעיני צריך להיבחר בהסכמה רחבה, ובעת הזאת חייב להיבחר בהסכמה רחבה.

עו"ד סקר : נשיא העליון נבחר על ידי הוועדה לבחירת שופטים, והאם יש אחדות יותר יפה מלהצביע על זה שלמרות ריבוי המחלוקות הוועדה תנסה להגיע להסכמות. אני פה לא בגלל הדעות הפוליטיות שלי. אני פה בגלל שאני חושבת שהדבר הנכון הוא לבחור נשיא ושני שופטי עליון, ואני חושבת שצריך לעשות את זה בהסכמה. אני חולקת כבוד רב לחבריי בוועדה, אבל לומר לא להעביר את הדבר הנפיץ הזה?

השר לוי : עכשיו? בתוך המלחמה?

עו"ד נעמאנה : הצעד שבו אנו יושבים מסביב לשולחן זה מה שמשקף את הקולקטיביות. חשוב לי לומר שכל אחד ואחד מהנמצאים פה הוא גם שליח ציבור וגם נאמן לציבור. אני מבין את דברי השר, אבל מבחינתי אלה שיקולים שלא קשורים אליי כחבר ועדה. אני הולך לפי החוק. הציפייה של הציבור היא שנקיים את החובה שלנו. אם יש אילוצים, שלפחות נדע איך נקיים את הדיון בנושא חשוב זה. אני חושב שצריך לשמוע איזה שהיא הצעה, ואני מצטרף להצעה שלפחות נקבע באופן עקרוני מועדים. אני מבין את דברי השר, אבל אנחנו פה בעניינים של ועדה שפועלת לפי חוק. אם זה יהיה בהסכמה זה יהיה הכי טוב לכולם, אבל אני רוצה לשמוע איך אנחנו מתקדמים בנושא הזה.

השר לוי: אם הכוונה היא לבחירת שופטים לבית המשפט העליון כדי לנסות להתכנס לתאריך בו ננסה להגיע להבנה, אני לא חושב שזה נכון אבל אני מוכן להסכים. בעיניי זו טעות. לזה אני יכול להסכים, אבל אני מבהיר שהמשמעות של העניין הזה היא שאין המשמעות שבמועד זה ייבחר נשיא לבית המשפט העליון. הפרסום יהיה מינוי שני שופטים לבית המשפט העליון.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: האם אפשר לנסח את הדברים בצורה יותר כללית, כפי שהציעה חברתי השופטת ברק-ארז?

השר לוי: אני הכי גלוי. באופן עקרוני אני חושב שזה ייצור שאלות. אז נקבל עתירה לבג"צ למה זה כך ולא אחרת ואני אהיה במקום שבו לא אוכל להיות. זה קשור לעתירה לבג"צ כי אם יש הסכמה שקביעת מועד לבית המשפט העליון אין פירושו קביעה לבחירת נשיא, ואם מישהו יאמר שקביעת בחירה לשופטים בית משפט העליון זה גם קביעת נשיא, אני לא רוצה להיות שם.

אני אומר שככל שהדבר הזה יהיה יותר בחוץ הדבר הזה יהיה פחות טוב. אם אתם חושבים אחרת ואומרים שנשים תאריך כי זה יקל עלינו לנסות להגיע, אני מוכן לקבל את דעתכם, אבל אני רוצה שיהיה ברור שאין משמעות הדבר חיוב לקיים הצבעה על נושא בחירת נשיא לבית המשפט העליון. אני גם אומר בכנות, אני גם לא פוסל אף אחד. זו סוגיה שהיא בליבת המחלוקת.

אומר יותר מזה, אני ראיתי מה פרסם היום פרופ' רוזנאי שכתב שלא צריך לבחור בקדנציה הזאת שופטים לבית המשפט העליון.

עו"ד סקר: אני מצטרפת לדברי השר, שבישיבה השניה נבחר שני שופטים לבית המשפט העליון ושיהיה כתוב נשיא.

השר לוי: אני רוצה שיהיה ברור – אם אנחנו בדרך רואים שאנחנו יודעים לסגור את העניין אחרי בחירת שני שופטים לעליון או שלושה, אז לא תהיה בעיה להוסיף את זה.

השרה סטרוק: תמיד אפשר להוסיף נושא לסדר היום. השר לא רוצה סיטואציה שבה ננחיתו את זה עליו.

אני רוצה לחזור על דבריי, שאנחנו צריכים להשתדל שכל השיח הזה לא יהיה בחוץ. אמרה קודם אילנה שיש לא מעט חיילים שנלחמים כעת בקרב ורוצים מאוד שיהיה נשיא, ואני מכירה המון חיילים שלא רוצים לשמוע שממנים עכשיו נשיא.

השר לוי: אם נסכים פה עכשיו ונגיד לאנשים שהסכמנו וויתרנו והגענו להבנות, לזה יש עוצמה גדולה. אם נצא מכאן כשאלה כפו עלינו, אני לא רוצה להיות שם. זה חוסר אחריות.

השופטת ברק ארז: יכול להיות שהדרך הנכונה, ואני רוצה לנסות ולהציג את היתרון המסוים בגישה שאני הצעתי, כי אם אנחנו מגיעים לסדר היום ב-25.2 – מינוי שופטים לעליון, זה יכול להצטייר כוויתור על בחירת הנשיא, זה בעיה אולי מבחינת חברים מסוימים. אם נגיד על סדר היום נשיא ושופטים זה יתפרש כוויתור מבחינת אנשים מסוימים, אם נשתמש בתיבה הכללית, שקבענו פונקציית מטרה ואנחנו עוד לא יודעים אם זה כולל נשיא או לא, אנחנו מדברים על כך שב-25.2 מה שיידון זה מינויים לשופטי עליון, האם זה שניים או שלושה או כולל נשיא? נוכל להחליט על כך בחודש הקרוב. למה לומר כך או כך עכשיו? אני מציעה את התיבה הכללית שלא משמיעה החלטה.

השר לוי: זה מילה במילה בסוגיית הגיוס. אם היינו חיים במציאות שבה אין כפיות אז זה טוב, אבל אם אני יודע שבסוף משהו מגיש עתירה ועוד, אני לא יכול להיות שם. לפעמים צריך לתת לחיים לעשות את שלהם. החיים בסוף יותר חזקים. עובדה שהתכנסנו, גם עם איזה שהיא הבנה שאנחנו צריכים לחתור להבנות שבמצבים אחרים יהיה לנו קשה יותר להגיע אליהם. אם אנחנו מסכימים שאנחנו ממנים שופטים לעליון ותוך כדי להגיע להבנה בסוגיית הנשיא אז נסיף ואין לנו בעיה. אם אני עכשיו תלוי במשהו פתוח ואני לא יודע איך נסיים אותו, אז אני לא שם. בסוגיה זו אני לא יכול להיות חלק.

השופטת ברק ארז: בסופו של דבר, ככל שהוועדה כרגע מקיימת דין ודברים פנימיים מה צריך להגיע לדיון שיתקיים ב-25.2, אז לא נראה לי שזה דבר שיכול להוליך להליך משפטי, ולעומת זאת, ככל שיש חשש מהליכים משפטיים עצם אי הצגת נושא זה גם דבר.

השר לוי: יש הבדל בין נטילת הסמכות שלי, לבין הבנת דברים, יש הבדל. נכון שאני חשוף לסכנה שאני אהיה פה בכלל רק פקיד הודעות, יכול להיות, ואני גם לא לגמרי אתפלא אם זה בסוף יקרה. אבל אני אומר שזו שאלה אחרת, משפטית הרבה יותר קשה וכבדה. לכן אני מציע שנהיה מראש ברורים ולא נשאיר דברים באוויר ולא נהיה במקום שבו יגיד לי משהו שאני הסכמתי לדבר הזה. אני לא מסכים שנצביע ברוב ובמיעוט בסיטואציה הזאת.

חה"כ קרויזר: כרגע לא נתייחס לנושא הזה.

חה"כ אלהרר: אני חושבת שטוב שהוועדה מתכנסת, וברור שהדבר הראשון שצריך להתחיל בו, ואני שואלת – אנחנו לא יודעים כמה זמן תאריך המלחמה ולאן אירוע זה יוביל את כולנו, אני שואלת מתי – בישיבה הראשונה, השלישית? נצטרך מתישהו לתת לנושא זה מענה.

השרה סטרוק: שרון אמרה קודם שבישיבה הראשונה הוצע לבחור למחוזי בפריפריה, ואני שואלת כמה תקנים לא מאוישים במרכז?

השר לוי: בעניין הזה הוסכם שנשב ונבחר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: אני מעלה מחשבה בקול רם – יכול להיות שאת הישיבה לדיון בעליון נגדיר בלי פרסומים. זה ישים על השולחן את העובדה שאנו צריכים לבחור ולהגיע להבנה הן בהתייחס לנשיא הן בהתייחס לשופטים. שתהיה ישיבה על זה בלי פרסומים. כולנו רוצים למנות שופטים לערכאות, לעשות את זה מהר ולבנות אמון.

עו"ד נעמאנה: אני מציע שלושה מועדים מבלי לתת לזה כותרת.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: הישיבה לעליון, כיוון שהיא ללא הצבעות, אפשר לעשות אותה קרוב.

השרה סטרוק: אני חושבת שהחובה שלנו מס' 1, הדחופה, זה לספק לשופטים בערכאות הנמוכות והבינוניות לספק לו את התקנים הנדרשים. אתם אלה שצריכים למלא את המאגר הזה.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: השרה צודקת לגמרי. אנחנו ביקשנו משרון לעשות את הישיבות האלה הכי מהר שאפשר, ועובדה שוועדות המשנה יתכנסו פעם בשבועיים, ואני מעריך את זה. יש שתי ועדות משנה, כך שזה יוצא פעם בשבועיים, ואז נתקדם ונבנה אמון. אני חושב שהדינמיקה של שיח הדדי היא דבר שמוליד פירות, לא תמיד מאה אחוז ולא במאה אחוז של המקרים. אני מאמין גדול בדיבור.

השופט עמית: יש דינמיקה של עשייה.

השר לוי: יש לנו שני תאריכים קבועים ויש תאריך שאפשר להקדים אותו. יש שני תאריכים לערכאות הנמוכות ויש עוד מועד, עליו נתייעץ, שיהיה ללא הצבעות.

עו"ד סקר: למה אנחנו לא קובעים את המועד השלישי?

השר לוי: אני אומר שוב, אני לא רוצה להשאיר שום דבר בסימן שאלה. אם את רוצה ששלושת התאריכים האלה יהיו לבחירה לערכאות ללא לעליון, אני מסכים. אני רוצה להעלות עוד סוגיות: הראשונה היא יותר שאלה מאשר הצעה. לי לא ברור מה חל בעניין הוועדה בנושא של ניגוד העניינים, איפה עובר הקו של מי שמותר לי לדון בו ומי שאסור לי לדון בו. יש בתוך המאגר אנשים שאני מכיר את אבא שלהם, שאני אולי מכיר אותם מלפני 20 שנה, איפה עובר הקו במובן הזה, האם אדם שאני בקשר עם אבא שלו?

השופט עמית : ניתן לציין בפני חברי הוועדה שיש היכרות מוקדמת עם מועמד מסוים, ככל שיש כזו.

עו"ד נעמאנה : יש נוהל.

מנהל בתי המשפט : יש נוהל מיוחד (מקריא את הנוהל).

השר לוי : מה מוגדר כיחסי ידידות הדוקים?

מנהל בתי המשפט : אם אתם נוסעים כל קיץ יחד ועוד. צריך לשים את זה על השולחן.

עו"ד נעמאנה : לפעמים, למען ניקיון הדעת, יוצאים החוצה.

עו"ד סקר : אני סבורה שחבר הוועדה צריך לשתף את הוועדה.

השר לוי : הנקודה השניה היא סוגיה שנוגעת לענייני השקיפות של הדיונים. אני מרגיש צורך להעלות את זה.

אני חושב שנעשה צעד חשוב עם הנושא של השימוע, ההחלטה שהתקבלה בוועדה בנושא בית המשפט העליון. עוד רוצה לומר, אני חושב שנעשה טוב אם לא יהיה לנו מספר גדול של מועמדים לעליון, אחרת נשב כמה ישיבות וכמה ימים, וגם זה צריך לעמוד מול העיניים והתהליך לא נכון. אני חושב שאנחנו צריכים לעשות מחשבה טובה איך אנחנו לא נפתחים למספר גדול מדי של אנשים. אני מציע שנפרסם מי הצביע ואיך בכל הצבעה על בחירה של שופט שנבחר. מה שמתרחש פה הוא חשוב, והעובדה שמי שהצביעו בעדו ברוב כזה או אחר, דבר זה נותן דין וחשבון לציבור על אנשים שנבחרו והוא מעודד מאוד הסכמות. אם במצב שבו יודעים שזה או אחר נבחר בדעת רוב או מיעוט, אחר יעשה מאמץ להתגמש כי הוא ירצה שהאדם ייבחר בהסכמה רחבה ולא ברוב דחוק.

עו"ד סקר : אני לא חושבת שזה נכון ואני חושבת זאת מפאת כבודם של הנבחרים. אדם לא צריך לדעת שהשר או הנשיא לא תמך בבחירה שלו. זה להתחיל צולע. בניגוד להצעה הקודמת של העליון, ואני הייתי בוועדה הקודמת, זה לא לגמרי סגור ולא בדקנו הרבה דברים ויש מקום שנדבר על כך, אבל פה אני לא חושבת שצריך להגיד מי תמך ומי לא.

השופט עמית : אני חד משמעית מציע שפשוט נתחיל לעבוד ועדה-שתיים, ואז כל אחד יבין למה הצעה זו היא לא כל כך נכונה. כתבתי ספר שלם בנושא חסיונות וערכים מוגנים ויש שם פרק שלם על האפקט המצנן. אין דבר רגיש יותר מתחום המינויים ושל שופטים על כמה

וכמה ואפילו המחוקק יודע את זה. למשל יש את (מצטט את הסעיף) לחוק חופש המידע, ולמשל המחוקק אומר בחוק בתי דין מנהליים ואותו דבר בחוק ההנמקות כתוב פטור מהנמקה בבחירה, בגלל שהמחוקק מבין את הרגישות שיש למינויים. גם כתבתי פסק דין בעניין אוניברסיטת בר אילן. גם באקדמיה נושא המינויים הוא מאוד רגיש ואמרו לא לחשוף את הפרוטוקולים כדי שלא ידעו מי הצביע בעד מי. אני מציע שנעבור שתיים-שלוש וועדות וכל אחד יבין.

עו"ד נעמאנה: הוועדה עצמה היא מאוד חשובה ונעשית עבודה הקשורה למערכת המשפטית, אז מי שכפוף צריך להיות עם המאפיינים של אותה ועדה. אם יוצא חבר וועדה מדיון שהוא יודע שחבר מרכז באיזה מפלגה שמצפה שיצביעו בעד הבת שלו והיו דברים מעולם, זה ניגוד עניינים שיכול לקרות. ניגוד עניינים כאלה יכולים להיות ממשיים עם יש חשיפה של מה כל אחד הצביע. יש גם את אמון הציבור ואני לא יכול להגיד שדיברנו על שופט שעליו נאמר כך וכך ואחר כך ממנים אותו, זה גם פוגע באמון הציבור, ולכן אני אומר שעדיף שזה יהיה חסוי ולא ייחשף. ניגוד העניינים יהיה כמעט מנוטרל בעניינים האלה. שנית, הייתי רוצה לדבר על נושא אחר, השר דיבר קודם על העומס שאנשים ממתנינים בתור לוועדות משנה, החוק מדבר על המנהל שצריך להביא לפני וועדה ואת התהליך עושים בחטיבת השופטים. מי שמגיע הוא כבר בהמתנה. אם אנחנו יודעים שיש עילוי וחיוני שיגיע למאגר אבל אם ימתין בתור זה ייקח לו עוד שנתיים שלוש, אני חושב שצריך לעודד אנשים כאלה להגיע למאגר ואז גם נוכל לקדם אותם. לפעמים מגיע ד"ר למשפטים עם וותק של 20 שנה בפירמה גדולה ולפניו 30 אנשים בינוניים, כך שעד שיגיע התור שלו הוא לא ירצה. אתה אומר שהוא נכס למערכת אז איך אתה יכול להכניס אותו אם אין דרך? לכן אני מציע, כמובן לא להצביע על זה עכשיו, אבל אפשר לעשות מכסה מסוימת.

עו"ד סקר: אפשר לחזור לכך שאם יש שלוש חתימות, שאחת מהן היא של יו"ר ועדת המשנה, אפשר לשקול מה חריג ביותר.

השר לוי: בסוף כנראה שניסיון החיים הוא יותר טוב מהתיאוריה, ואני מתחבר להצעת השופט עמית.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: אני רואה בזה מורכבות מאוד גדולה.

חה"כ אלהרר: זה לא פשוט לאלה שממתנינים בתור.

השרה סטרוק: ישבתי אצלכם היום ושמעתי את הסקירה, והבנתי שהמערכת בנויה בעיקר כתחרותית בין אנשים טובים, ואני חושבת שצריך לשנות לגמרי. המערכת צריכה להיות פתוחה. אם אנשים עומדים בתור איך אפשר לעשות להם את זה. אני יכולה להבין את זה,

אבל אני אומרת שגם בגלל המחסור הגדול באיוש תקנים וגם בגלל המחסור באמון הציבור במערכת המשפט, חובה עלינו לחפש את האנשים המצוינים ולמצוא את הדרך ולעשות את זה גם תוך דילוג על התור כי צריך להביא אנשים מאוד טובים. אנשים צריכים לדעת שיש דין צדק.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אני מציע לקיים על זה דיון.

השופטת ברק ארז : חלק מהבעיה היא שאנו דנים מתוך הפקק הגדול הקיים. כרגע צריך להתחיל את ועדות המשנה כבעיה לאומית. אם אנחנו נתגייס הבעיה תצטמצם וכולנו מתגייסים לזה.

השופט עמית : אני 16 שנים בתחום של איתור-מיון-סינון ועכשיו בחירה, של מועמדים. כל הזמן אנחנו בודקים את עצמנו ומשתנים תוך כדי תנועה. הדרך מלפני 16 שנים של הערכה היא שונה מהיום. אנחנו כל הזמן בודקים את עצמנו ומשתנים תוך כדי תנועה. אנחנו מערכת משפט, אנחנו מערכת נותנת שירות, כמו שיש מערכת בריאות. התפקיד שלנו לתת את השירות הטוב ביותר והיעיל ביותר. אני רואה את הוועדה לבחירת שופטים כבוחרת את האנשים הכי טובים. זה התפקיד שלנו.

השרה סטרוק : אני מבקשת להעלות נושא, ופה אני מדברת בתור הבת של אבא שלי, שהוא עורך דין, ואני זוכרת ממנו את היום שבו חוקקו, תיקנו את סעיף 2 וקבעו שאם יש לקונה שאין עליה תשובה-----

השופט עמית : (מצטט את הסעיף).

השרה סטרוק : אני חזרתי בתשובה בגיל 16 וחצי ואבא שלי בדעות הפוליטיות שלו היה הכי הפוך ממני. הוא היה איש שמאל מובהק. בכל מקרה, אבא שלי היה מאוד שמח על הדבר הזה, והחובה שלי היא לשאול – כאשר השופט נבחן על כלל כישוריו האם נבחרת גם ידיעתו במשפט העברי ככלי שבלעדיו אי אפשר להיות שופט? אם זה לא נבחן אני מציעה שנכניס את זה.

מנהל בתי המשפט : לקונה בדרך כלל מגיעה לעליון. יש יועצת מיוחדת למשפט העברי.

השופט עמית : לקונה זה דבר יחסית די נדיר.

השופטת ברק ארז : כל מי שנבחן למשפטים נבחן גם על המשפט העברי.

עו"ד סקר : אני מבקשת לברך את מנהל בתי המשפט החדש – אני מאוד אוהבת אותך ואני ממש מברכת אתכם על ההחלטה החכמה. ראשית, הוא שופט ברמה והוא אחד המנהלים הטובים ביותר והראויים ביותר בבית משפט השלום במחוז תל אביב. אני שמחה מאוד לראות אותו כאן.

מנהל בתי המשפט : המינוי שלו התקבל במערכת כקונצנזוס.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אני רוצה לברך את השר על הבחירה המצוינת בצחי.

השר לוי : תודה לכולם.

יריב לוי
סגן ראש הממשלה ושר המשפטים
יו"ר הוועדה